не забезпечено панування верховенства права. Тобто, звичка серед високопоставлених посадових осіб, якщо не порушувати, то пристосовувати право до власних потреб, це призвело до того, що держава, яка повинна бути гарантом прав і свобод людини і громадянина, досить часто, навпаки, їх порушує.

Наразі держава в Україні не виконує прямо прописані в Конституції зобов'язання у соціальній сфері, що являє собою чітку прогалину. Звідси безпосередньо виникає потреба посилення та максимально чіткого закріплення на конституційному рівні відповідальності держави перед людиною, щоб ці принципи були реальними, а не формальними.

Список використаних джерел:

1.Основні принципи конституційного ладу України — Конституційне право України: Підручник. — К: Юрінком Інтер,2002. — 536 с;

2. Погорілко В. Ф., Федоренко В. Л. Конституційне право України: Підручник / За заг. ред. проф. В. Ф. Погорілка. — К.: Наукова думка; Прецедент, 2006. — С. 100—104.

Загальноправова характеристика Конституції Європейського Союзу

Полюх О.О., студент 2-го курсу навчально-наукового інституту права та психології НАВС
Науковий керівник: викладач кафедри **Юрковська Л.Г.**

Інтеграційні процеси на європейському континенті, які розпочалися після закінчення Другої світової війни, призвели до створення потужного інтеграційного об'єднання у формі Європейського Союзу. [3]

Розробка проекту спільної Конституції стала логічним етапом у розвитку вказаних інтеграційних процесів. Тепер Європейський Союз більше не є просто сукупністю економічних співтовариств, а став цілісним інтеграційним об'єднанням. А це об'єднання, в свою чергу, потребує єдиного нормативного акту, який би відповідав новим вимогам сьогодення та зміг би розпочати нову еру розвитку в історії Європейського Союзу. З огляду на важливість цього питання для Євросоюзу в цілому, а також для України, яка у вересні 2014 року остаточно підтвердила свій європейський вибір, ратифікувавши Угоду про асоціацію України та ЄС, актуальність дослідження Конституції Європейського Союзу є очевидною. [4]

За досить короткий історичний проміжок часу Європейський Союз перетворився із невеликої субрегіональної організації економічного характеру в по-справжньому європейську інтеграційну організацію універсальної компетенції, яка володіє власним апаратом управління і здійснює діяльність в найрізноманітніших сферах суспільного життя. [1]

Глави держав і урядів Європейського Союзу 29 жовтня 2004 року підписали в Римі договір про Конституцію ЄС. Метою Конституції, що вводиться в дію у вигляді Угоди між державами-членами шляхом ратифікації кожним членом Євросоюзу, є зведення всього масиву установчих документів ЄС в один документ. Відповідно до положень Конституції, Євросоюз набув статусу юридичної особи, тобто має власну юридичну правоздатність, і став міжнародною регіональною організацією. [5]

Найголовніші положення Конституції Європейського Союзу такі:

– проголошується відкритість ЄС для «всіх європейських країн, які поважають цінності ЄС і вважають за потрібне втілювати їх спільно»;

– Конституція підтверджує принцип вільного пересування людей, товарів, послуг і капіталів, однак наголошує, що ЄС «поважатиме національні ідентичності країн-членів, базовані на їхній політичній та конституційній структурі». [5]

Таким чином, якщо раніше об'єднання країн Європи в єдиний Союз носило характер співробітництва і виражалося в координації спільних сил для вирішення ряду окремих проблем, то тепер ЄС – це наддержавне об'єднання, яке перейшло на якісно новий рівень інтеграції. [2] Конституція робить ЄС більш структурно цілісним, оскільки поділ на три «колони», запроваджений ще Маастрихтським договором 1992 р., ліквідується. Система установчих договорів і договорів, що вносять до них зміни і доповнення, замінюється єдиним кодифікованим документом. Інституційна система ЄС більшою мірою приводиться у відповідність з вимогами демократичного ладу. Європейський Парламент отримує повноваження, що ставлять його в центр законодавчого процесу. Національні парламенти держав-членів залучаються до повсякденного функціонування ЄС. Їм передається контроль за дотриманням принципу субсидіарності, який визначає, чим має займатися ЄС і з чим держави-члени краще впораються на національному рівні.

Окрім вище зазначеного, у Конституції ЄС суттєвий акцент зроблено на правах людини. Частина II Конституції містить текст Хартії фундаментальних прав Союзу, яка ще у 2000 р. була додана до тексту Ніццького договору як декларація, що не має обов'язкового характеру. Хартія була включена до проекту Конституції без суттєвих змін.

Нарешті, Конституція посилює прозорість функціонування ЄС. Вона дає можливість Союзу проводити на міжнародній арені більш скоординовану зовнішню політику. Полегшується процес прийняття й імплементації політичних рішень. [5]

Таким чином, основні досягнення Конституції Європейського Союзу, передусім, полягають у закріпленні найважливіших ідей та цінностей Європейського Союзу. ЄС перейшов від суто економічного об'єднання до повноцінної демократичної спільноти нового рівня. Також Європейському Союзу був наданий статус єдиної юридичної особи внаслідок злиття всіх Співтовариств та Союзу в одне ціле. Розподіл компетенцій (виключної, спільної та субсидіарної) тепер прописаний більш деталізовано та чітко. Вперше в установчому договорі прописана можливість виходу держав-членів з Європейського Союзу. Окрім того, інструментарій законодавчої політики був суттєво спрощений, внаслідок зменшення кількості формальних видів нормативних актів, які можуть прийматися відповідними органами, а також завдяки введенню таких понять як Європейський закон та Європейський рамковий закон. І, нарешті, вперше було закріплено демократичні виборчі свободи в Європейському Союзі і введено можливість народної законодавчої ініціативи. Положення Конституції Європейського Союзу відображають реальну картину інтеграційних процесів на європейському континенті і мають істотний вплив на стратегічні перспективи розвитку міждержавних відносин в Європі.

Список використаних джерел:

1. Європейський союз: консолідовані договори. - К.: Port-Royal, 1999. - 206 с.
2. Європейський Союз: основи політики, інституційного устрою та права: Навч.посібник /Наук. ред. В.П'ятницький. - К., 1999. - 368 с.
3. Волес В. Творення політики в Європейському Союзі - К., Видавн. «ОСНОВИ», 2000. - 884с.
4. Кернз В. Вступ до права Європейського Союзу: Навч. посіб.: Пер. з англ. - К.: Т-во «Знання», 2001. - 381с.
5. Европейское право. Право Европейского Союза и правовое обеспечение защиты прав человека: Учебник для вузов / Рук. авт. колл. и отв. ред. д.ю.н., проф. Л.М. Энтин. - 2-е изд., пересмотр. и доп. - М.: Норма, 2005. - 960 с

Конституційно-правове закріплення основних прав і свобод людини та громадянина в Ірландії

Семенишина І.М., студент 2-го курсу навчально-наукового інституту права та психології НАВС
Науковий керівник: викладач кафедри **Юрковська Л.Г.**

Права людини - це гарантована законом міра свободи особи та її можливість вільно діяти, самостійно обирати вид і міру власної поведінки з метою задоволення матеріальних і духовних потреб через користування надбаннями та благами суспільства і держави у межах, визначених національним і міжнародним законодавством. [2]

Основні права і свободи людини і громадянина обраної країни закріплені в Конституції Ірландії. Значна частина Конституції відведена визначенню прав громадян у наступних сферах життя: особисті права, сім'я, освіта, приватна власність і релігія. Конституція гарантує рівність всіх громадян перед законом, недоторканність житла, вільне вираження думок, право мирно і без зброї збиратися, а також створювати асоціації та спілки. [2]

Ст. 40 Конституції Ірландії закріплює особисті права людини і громадянина. Згідно зі ст. 40 Конституції Ірландії, всі громадяни, як людські істоти, повинні бути рівні перед законом. [1] Держава повинна, зокрема, своїми законами, наскільки можливо, охороняти від несправедливих нападів, а в разі якщо така несправедливість здійснена - захищати життя, особистість, добре ім'я і майнові права кожного громадянина. Жоден громадянин не повинен бути позбавлений його особистої свободи, за винятком, встановленим законом.

Держава гарантує свободу здійснення таких прав за умови дотримання громадського порядку і моралі: 1) право громадян вільно висловлювати свої судження і думки; 2) право громадян збиратися мирно і без зброї; 3) право громадян утворювати асоціації та спілки.

Ст. 41 Конституції Ірландії закріплює право людини і громадянина на сім'ю. Згідно з цією статтею, держава визнає сім'ю як природне першоджерело і об'єднуючу основу суспільства, а також як моральний інститут, що володіє невід'ємними і невідчужуваними права-